

AUWders? Ja, want ouderschap doet soms pijn – net als het werken met ouders. In deze column deelt José Koster haar ervaringen met ouders en ouderschap

'Autisme? Hoezo? Voor mij komt dat totaal uit de lucht vallen.' Op school was hij meegaand en aangepast. 'Heel slim ook!' Hij viel niet op als een bijzonder kind. Sterker nog: 'Een heerlijk joch om in de klas te hebben!'

Thuis was het anders. Keihard werken was het met hem, eigenlijk al vanaf zijn geboorte. Niets ging ooit vanzelf, je moest hem in alles voorzichtig benaderen en precies voorbereiden op wat komen ging. Voor je het wist gooide hij zijn kont tegen de krib. En naarmate hij ouder werd, inmiddels is hij al 10, werd de strijd alleen maar heftiger. Scènes als hij zijn zin niet krijgt. Bij familie en heel nabije vrienden is hij op zijn gemak, maar van vreemden moet hij niets hebben. Pas toen zijn broertje was geboren en opgroeide, viel het op dat het met hem allemaal veel makkelijker ging. Kinderen verschillen, dachten zijn ouders, dit zal wel normaal zijn, en ze akkerden voort om het gezinsleven zo soepel mogelijk te laten verlopen. Kinderen opvoeden konden ze heus wel, beiden hadden ze een pedagogisch beroep. Júíst zij als ouders zouden het moeten kunnen.

Pas toen de burn-out zich aandiende was niet meer te ontkennen dat er iets mis was met haar energiehuishouding. De psycholoog was zo verstandig om door te vragen over het gezinsleven en de kinderen. 'Wat zijn het voor kinderen? Hoe is het om ouder te zijn van deze kinderen? Wat roepen ze bij jou op?' Bij die laatste vraag brak ze. Toen pas voelde ze hoe ontzettend hard werken het was met hun oudste, hoe alles in het teken stond van zijn opvoeding en welbevinden, hoe zij en haar man continu bezig waren met het bieden van duidelijkheid en voorspelbaarheid en hoe vaak ze op hun tenen liepen om escalaties te voorkomen. Hoe ze zich soms kon ergeren aan zijn gedrag en hem zelfs – tot haar grote schaamte – wel eens wegwenste. Ze was zichzelf en haar man helemaal kwijtgeraakt. 'Zou het kunnen dat hij iets heeft en dat jullie als ouders overbelast zijn?' Voor het eerst stelde iemand haar die vraag. Zou het dan niet aan hen als ouders liggen?

Toen eenmaal de molen op gang was, ging het snel. 'Onmiskkenbaar ASS ofwel Autisme Spectrum Stoornis. Vroeger noemde we dat "asperger"; zei de

José Koster

ervaren jeugdpsychiater. 'Het ligt niet aan jullie.' Van de schrik bekomen, verward, verdrietig en opgelucht togen ze met de diagnose naar het oudergesprek op school. 'Weten jullie het zeker?' vroeg de juf met een schuine blik en ergernis in haar stem. 'Wij zien het totaal niet. Misschien is een second opinion een idee?' Vertwijfeld stonden ze een kwartier later weer buiten. Zou het dan toch aan hen liggen? Waren zij als ouders bezig hun kind een probleem op te dringen? 'Uw kind doet het uitstekend op school dankzij de stabiele, voorspelbare en veilige thuissituatie waar jullie je zo voor inzetten,' benadrukte de jeugdpsychiater tijdens een vervolgggesprek.

'Zou het dan toch aan ons liggen?'

José Koster biedt training, onderwijs en coaching aan beroepskrachten in onderwijs, zorg en welzijn. Ook leidt ze oudergerichte projecten (www.josekoster.nl).